

بسم الله الرحمن الرحيم

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان سمنان

حوزه معاونت پشتیبانی دانشگاه

مدیر تشکیلات ، آموزش و بودجه برنامه ای

طرح سیستم ثبت و نگهداری حسابهای درآمد واحدها طبق

استانداردهای ملی و وزارتی

مدیر برنامه ریزی، بودجه و پایش عملکرد

تهیه کننده: علیرضا مصدق

پیش گفتار :

همانطور که مستحضرید یکی از وظایف مدیریت بودجه پیش بینی واقع بینانه و درست در آمد و بر آورد هزینه در کلیه فصول و برنامه های اعتبار مختلف دانشگاه می باشد که چنانچه در این پیش بینی هر چه ضریب خطا کمتر و به واقعیت نزدیکتر باشد می تواند بعنوان یک ابزار قوی جهت برنامه ریزی و طرح ریزی مجموعه مدیران دستگاه مورد استفاده قرار گرفته و در پیشبرد اهداف و بهبود سیستم و حتی ارتقاء سازمان منجر و امیدوار تر بود لذا با توجه به ماده ۱۲۸ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب شهریور ماه ۱۳۶۶ پیوست دستورالعمل حسابداری و وظایف عامل ذیحساب در خصوص نگاهداری دفاتر و ثبت عملیات حسابداری وجوه دریافتی از جمله درآمدهای اختصاصی و ... و به موجب نامه شماره ۲/۱۰۰/۱۸۲ مورخه ۱۳۷۵/۲/۱۶ تأییدیه دیوان محاسبات کشور و تاکید ریاست محترم دانشگاه و همینطور معاونت محترم پشتیبانی جهت ساماندهی درآمدها که در پی بازدیدی که از حسابهای درآمد واحدهای تابعه در چندین جلسه کار مورد بررسی قرار گرفت و به ضعف سیستم مالی درآمدها و نگهداری دفاتر درآمدی مشهود گردید و در جلسات مورخه ۸۳/۲/۲۱ در شهرستان گرمسار و ۸۳/۲/۱۰ در شهرستان دامغان با حضور معاونت محترم پشتیبانی و کارشناسان بودجه و روسای مدیریتی شبکه و بیمارستان نسبت به ساماندهی دفاتر درآمدها تاکید گردید . لذا پیشنهاد و طرح خود را که توسط کار گروهی تهیه شده است جهت بهبود سیستم مالی درآمدها و نگهداری حسابها و اطلاعات و عملی شدن با استانداردهای ملی و استفاده بهینه از آن است ارائه می نمائیم انشا... که مورد توجه قرار گرفته تا با راهنمایی های ارزشمند کارشناسان و صاحب نظران بتوانیم در پیشبرد و عملی شدن کار که تاکید می باشد دست یابیم .

مقدمه :

همانطور که می دانیم گسترش فزاینده و پیچیدگی فعالیت‌های اداری از یک سو و لزوم فراهم آوردن اطلاعات دقیق و وسیع از طریق سیستم های حسابداری از سوی دیگر ، به تدوین اصول و ابداع روش ها و راه حل‌های نوین حسابداری و تسریع در دگرگونی شیوه های متعارف در عصر حاضر را می طلبد و این دو یعنی فعالیت‌های اداری و مالی در هر سازمان بعنوان دو ستونی بوده که سقف آن اداره یا سازمان را نگه داشته اند و با مشاهده این روند شتاب آمیز پیشرفت فعالیت‌های گوناگون جهان که هر روزه با انتشار گسترده نشریات گوناگون علمی برای تاکید آن توسط پژوهشگران و مراجع حرفه ای بازتاب می یابد حتماً ضرورت تدوین استانداردهای جامع در زمینه چگونگی برخورد منطقی و منظم با فعالیت‌های مختلف و روشهای ثبت و گزارش رویدادها را تشدید می نماید حاصل این کار همواره می تواند به حفظ و بهبود ویژگیهای قابلیت مقایسه و مفید و مناسب بودن اطلاعات و گزارشهای درآمدهای مالی واحدها را منجر شود و برای آن که به نوبه خود زمینه تدوین استانداردهای ملی در کلیه فعالیتها را فراهم آورد باید به آموزش های مختلف همکاران در رده های مختلف پستی تاکید داشته و ملزم نمائیم از این رو جهت رفع این مشکل باید متخصصان در فعالیت‌های گوناگون انتخاب و جهت تسریع عملی آن به تدوین مجموعه کاملی از آن استانداردها نموده و در اختیار زیر مجموعه قرار داده و به آموزش و پرورش آنان پردازند. لذا با توجه به ایراد و موانع های زیاد که سرچشمه آن کهنه بودن سیستم در قسمت در آمد مالی بوده و برای رهایی و عملی شدن آن چنانچه همطرازی و همخوانی علمی مدیران با کارشناسان در فرآیند مربوطه باشد می توان به مرحله اجراء گذاشت همانطور که می دانیم بسیاری از واحدهای سازمان به دلیل عدم اطلاع از مزایای سیستم حسابداری دابل و رایانه ای معمولاً اسناد و مدارک کاملی برای ثبت فعالیت‌های در آمد مالی خود نگهداری نمی کند و با حداقل مدارک به فعالیت می پردازند و معمولاً برای تهیه و تنظیم صورتهای مالی از اطلاعات لازم و مدرن بی بهره و عاجز بوده و به مشکل برخورد

کرده و در مجموع به کمک نیاز دارند و در ضمن چون از بدو شروع کار این واحدها در آن موقع کوچک بودند استفاده از این گونه سیستم و فعالیت بخاطر سهولت در بکارگیری اقتصادی تر بنظر می رسیده زیرا به خدمات افراد ورزیده نیازی نداشته و در اکثر موارد توسط مدیریت آن واحد که کلا از فعالیتها آگاه بوده بکار می رفته است حال چنانچه واحدها کوچک باقی می ماندند ایرادی نداشته ولی چنانچه فعالیتها چشمگیر شود استفاده از آن نارسا به نظر می رسد در پایان در صورت لزوم برای تغییر روش و تبدیل آن و ارتقاء بهبود سیستم در آمد مالی دانشگاه که نظر جناب عالی می باشد در یک کار گروهی متشکل از مدیر و کارشناسان بودجه تهیه و تدوین گردیده که انشا... بتوانیم با مساعدت و همکاری دیگر مسئولین به مرحله اجراء گذاشته تا این سیستم مانند بقیه ارتقاء یابد.

اهداف طرح :

- ۱- نظارت و کنترل مدیریت و مسئولین بر کارهای مالی
- ۲- تسریع در انجام امور و کارهای بودجه برنامه ای در راستای بهینه سازی منابع مالی
- ۳- دسترسی سریع و آسان و دقیق به گزارشات درآمد اختصاصی
- ۴- تصحیح روند دستی و کاستن اشتباهات
- ۵- ثبت و نگهداری دقیق منابع درآمدی

روش و روند اجرایی طرح :

- ۱- آموزش نیروی انسانی حسابدار موجود
- ۲- تامین نیروی انسانی مسلط بر امور حسابداری
- ۳- تجهیز و نصب نرم افزارها و سخت افزارها
- ۴- ایجاد ارتباط کاری و تعامل بین واحدهای درآمدزا
- ۵- تغییر فرم چک لیست های پیوست صورت های مالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سمنان

معاونت پشتیبانی (گروه کارشناسان بودجه برنامه ای)

طرح سیستم ثبت و نگهداری حسابهای درآمد واحدهای دانشگاه طبق استانداردهای ملی و وزارتی

روش و روند اجرایی طرح :

۱- آموزش نیروی انسانی حسابدار موجود

آموزش نیروی انسانی حسابدار موجود در وحله اول بصورت آموزش عملی در محل فرآیند و کار مربوطه می باشد تا ضمن بررسی از تجربیات چندین ساله آنان بتوان در صورت لزوم بین فراگیر و آموزش دهنده جهت اجرایی نمودن طرح به موفقیت دست پیدا کرد.

۲- تامین نیروی انسانی مسلط بر امور حسابداری

بعد از مرحله اول که لازم است از حسابداران موجود استفاده شود و در صورت عدم توانایی و تهیه و تنظیم گزارش تحلیلی توسط آموزش دهنده در صورت لزوم با جابجایی افراد یا از طریق خرید خدمات حسابداری نسبت به تامین نیروی انسانی اقدام می شود .

۳- تجهیز و نصب نرم افزارها و سخت افزارها

با توجه به کمبود اعتبار در سال جاری در خصوص خرید تجهیزات لازم جهت تغییر رویه حسابداری (ثبت درآمدها) در وحله اول بر روی دفاتر موجود (دستی) اقدام به اجرایی

نمودن طرح فوق خواهد شد لذا در مقاطع زمانی بعدی از طریق تامین اعتبار نصب به خرید تجهیزات سخت افزار و نرم افزار ثبت درآمدها اقدام می گردد.

۴- ایجاد ارتباط کاری و تعامل بین واحدهای درآمدزا

در این مرحله از کار باید در خصوص حسابهای بانکی درآمدی با توجه به برنامه های تعریف شده از سوی اداره بودجه دانشگاه و بر اساس سرفصل های بودجه تفضیلی برای بخش های خدمات درمانی ، دارویی ، بهداشتی ، آموزشی و سایر به طور جداگانه در بانک ملی مرکزی تحت عنوان بانک غیر قابل برداشت افتتاح حساب نمود تا در مرحله ثبت و گزارشات و تخصیص و هزینه از محل درآمد اختصاصی دچار اختلال و نقصان نشود.

۵- تغییر فرم و چک لیست های پیوست صورت های مالی

با توجه به کهنه بودن سیکل ثبت درآمدها در پیوست صورت های مالی با توجه به تعدد شکل فرم ها در واحدهای دانشگاه لازم است در این خصوص فرم خاصی که بتواند جوابگوی کلیه واحدهای بخشی (خدمات درمانی ، بهداشتی ، دارویی ، آموزشی و سایر) باشد تهیه تا کلیه فعالیت های درآمدی در آن نشان داده شود و کاربر یا حسابدار به راحتی بتواند نسبت به اتصال داده ها (درآمد چه از لحاظ سرپایی فروش دارو و ملزومات ، فروش ژتون ، انجام فعالیت های کارورزی ، شهریه خوابگاه ، فروش اموال ، خدمات بهداشتی و ...) از روی فرم ها و چک لیست ها به برنامه نرم افزاری یا دفاتر رسمی اقدام نماید.

نتایج :

با توجه به بررسی به عمل آمده در خصوص ثبت حسابهای درآمدی که به صورت سنتی و دستی صورت می گیرد و امکان اشتباه و یا پرت شدن درآمدها را دارد اجرای این طرح می تواند ضمن مقرون بصرفه بودن آن منجر به افزایش درآمد دانشگاه از لحاظ جلوگیری از هدر رفتن منابع ، جلوگیری از دوباره کاری ، صرفه جویی از لحاظ وقت ، کاغذ ، جلوگیری بی مورد از تردد به بیمه های طرف قرارداد (بهینه سازی نیروی انسانی و مهمتر از آن باعث افزایش درآمد و تهیه گزارشات مالی در هر موقع از ماه و سال خواهد بود و لازم به ذکر است که این گزارشات به طور کامل واقعی و شفاف بوده و برای برنامه ریزی مدیریت واحد و مدیریت دستگاه مفید و موثر خواهد بود.

الف : ثبت و نگهداری گروه حسابها درآمد

۱- ثبت عملیات حسابداری در زمان تنظیم و ارسال صورتحسابهای درآمدی به واحدهای طرف

قرارداد (بیمه)

به طور مثال : تامین اجتماعی

بدهکاران تامین اجتماعی (بدهکار)

درآمد اختصاصی ارسالی موقت (بستانکار)

۲- ثبت عملیات حسابداری در زمان واریز وجه نقدی از طریق صندوق

بانک تمرکز جاری ... (بدهکار)

درآمد اختصاصی وصولی (بستانکار)

۳- ثبت عملیات حسابداری در زمان واریز وجه توسط تامین اجتماعی

۳-۱- اگر عین مبلغ واریز گردید و کسورات داده نشده بود

بانک تمرکز جاری ... (بدهکار)

بدهکاران تامین اجتماعی (بستانکار)

۳-۲- اگر مبلغی کمتر از طلب واحد واریز گردید (پس از رسیدگی کسورات داده بود)

بانک تمرکز جاری ... (بدهکار)

بدهکاران مطالبات مشکوک الوصل تامین اجتماعی (بدهکار)

بدهکاران تامین اجتماعی (بستانکار)

درآمد اختصاصی ارسالی موقت (بدهکار)

درآمد اختصاصی وصولی (بستانکار)

۴- ثبت عملیات حسابداری در زمانی که مسئول درآمد موفق به بخشی از کسورات (مطالبات

مشکوک الوصل) شد

بانک تمرکز جاری ... (بدهکار)

بدهکاران مطالبات مشکوک الوصل تامین اجتماعی (بستانکار)

درآمد اختصاصی ارسالی موقت (بدهکار)

بدهکاران مطالبات مشکوک الوصل تامین اجتماعی (بستانکار)

۵- ثبت عملیات حسابداری در زمانی که به طور قطع قسمتی از مطالبات سوخت گردید

هزینه سوخت شده (بدهکار)

بدهکاران مطالبات مشکوک الوصل تامین اجتماعی (بستانکار)

۶- با برداشت وجه از حساب تمرکز واحد از طرف بانک ملی و واریز آن به تمرکز خزانه دانشگاه (

پس از دریافت حواله)

بانک تمرکز جاری ..... دانشگاه (بدهکار)

بانک تمرکز جاری .... واحد (بستانکار)

ب - ثبت عملیات جهت بستن حسابهای درآمد

درآمد اختصاصی ارسالی (بدهکار)

هزینه مطالبات سوخت شده (بستانکار)

درآمد اختصاصی وصولی (بدهکار)

بانک تمرکز جاری ... دانشگاه (بستانکار)